

ધર્મરાજા વ્રત કથા PDF

બ્રાહ્મણો અને બ્રાહ્મણો હતા. તેમને બે છોકરા અને એક છોકરી હતી. આખો પરિવાર ગરીબ હોવા છતાં ખૂબ જ ધર્મનિષ્ઠ હતો. હજુ સુધી કોઈ મહેમાન તેમના આંગણે પાછા ફર્યા ન હતા. મહેમાનને હંમેશા આવકારવાનો તેમનો નિયમ હતો. જો તકે કોઈ મહેમાન ન આવે તો તે ચકલામાં દાણા છાંટીને જ જમતો. તે નમ્ર સ્થિતિમાં હતો, પરંતુ અત્યાર સુધી તેણે શિસ્તનો એક પણ દિવસ ચૂક્યો ન હતો.

સખત મહેનત કરવા છતાં તેમને અનાજ ભાગ્યે જ મળતું, તેથી બંને છોકરાઓએ વિચાર્યું કે વિદેશ જઈને કંઈક કમાઈએ તો સારું. બંને છોકરાઓ વિદેશ ગયા. એક બ્રાહ્મણ, એક બ્રાહ્મણ અને તેની વિધવા છોકરી ત્રણ જણ ઘરમાં સાથે રહેવા લાગ્યા.

ચોમાસાના દિવસો આવી ગયા છે. આકાશમાં વાદળો ઘેરાઈ ગયા. ભારે વરસાદ શરૂ થયો અને અચાનક વાવાઝોડું આવ્યું. બ્રાહ્મણ પાસે ના કોઈ મહેમાન આવ્યા, ન પૈડા ફર્યા. આખા પરિવારે એક દિવસ, બે દિવસ, દસ દિવસ અને પંદર દિવસ ઉપવાસ કર્યા, પણ વરસાદ બંધ ન થયો. હે મંડની મંડણી! આખા પરિવારને પંદર દિવસ સુધી અનાજનો દાણો ન મળ્યો.

આખરે ત્રણેય લોકોની આસ્થા અને ભક્તિથી પ્રભુ પ્રસન્ન થયા. ભગવાન અને માતા લક્ષ્મી હંસના રૂપમાં બ્રાહ્મણના ઘરે આવ્યા. બ્રાહ્મણ ઘણા દિવસો સુધી રાજહંસને જોઈને ખુશ રહ્યો. બ્રાહ્મણ એક પછી એક અનાજ ઉછાળવા

લાગ્યો. ભગવાન હજુ પણ કસોટી કરવા માંગતા હતા! હવે હંસ અને હંસ કોઈએ એક દાણો ખાધો નથી.

તેથી બ્રાહ્મણ ખૂબ દુઃખી થયો. તેણે પંખીઓ તરફ જોઈને કહ્યું કે અમે શું પાપ કર્યું છે કે તમે પંખીઓ પણ અમારું અનાજ ખાતા નથી? હંસ બોલ્યો : હે બ્રાહ્મણ ! ઉદાસ ન થાઓ તમારામાં કોઈ પાપ નથી, પણ અમે હંસ છીએ, અમે સાચા મોતી વિના અન્ય ચારો ચરાવીશું નહીં.'

આ સાંભળીને બ્રાહ્મણ સ્તબ્ધ થઈ ગયો! તે મનમાં વિચારવા લાગ્યો કે આપણને અનાજનો દાણો નથી મળતો અને મોતીના દાણા ક્યાંથી લાવવા? પતિને નિરાશ જોઈ પત્નીએ કહ્યું- હું નગરશેઠ જાઉં છું. જો તેની પાસે સાચા મોતી હોય, તો હું ચોક્કસ લાવીશ. બ્રાહ્મણ અસલી મોતી લેવા નાગરશેઠ પાસે ગયો.

નાગરશેઠ સોનાને ખેંચીને સાતમા માળે મુકતો હતો. શેઠે બ્રાહ્મણને જોઈને કહ્યું, 'આવો બહેન ! તમે કેમ આવ્યા? જે કામ થાય તે રાજીખુશીથી કહે. બ્રાહ્મણે કહ્યું : 'શેઠ! મને આખી દુનિયામાં સાચા મોતી જોઈએ છે.' 'દુનિયાભરના બધા મોતી' સાંભળીને શેઠ વિચારમાં પડી ગયા.

તેણે વિચાર્યું કે બ્રાહ્મણ ગાંડો થયો છે કે શું?' પણ તેણે પૂછ્યું: બહેન, તમે સ્વાશેર મોતીનું શું કરશો અને શું તમે જાણો છો કે સાવશેર મોતીની કિંમત કેટલી છે? બ્રાહ્મણે કહ્યું, 'જે ગમે તે આવે, મારે બધાં મોતી જોઈએ છે. જો મારી પાસે પૈસા નહીં હોય તો હું મારું ઘર વેચી દઈશ.

શેઠ બ્રાહ્મણને ઓળખતા હતા. તેણી ક્યારેય જૂઠી ન હતી. તેથી તેણે બધા મોતી આપ્યા. બ્રાહ્મણ મોતી લઈને ઘરે આવ્યો અને તેના આંગણામાં બધા

મોતી વિખેરી નાખ્યા. જાળને પાણીથી ભરો. હંસોએ મોતી ચોર્યા, પાણી પીધું અને ઉડી ગયા. આજે એક બ્રાહ્મણ-બ્રાહ્મણ અને એક છોકરી, જેઓ પંદર દિવસથી ઉપવાસ કરી રહ્યા હતા, તેઓ જમ્યા.

જામી પરવારીથી નીકળ્યા પછી છોકરીની નજર એક મોતી પર પડી. છોકરી મોતી લઈને તેની માતા પાસે દોડી ગઈ અને કહ્યું, 'મા! મા! તે માત્ર મોતી જ રહી જાય છે.' બ્રાહ્મણે કહ્યું : 'દીકરી ! એ મોતી અમારા ઘરમાં રાખશો નહિ. તુલસીક્યારામાં મૂકો.' છોકરીએ તુલસીક્યારામાં મોતી મૂક્યું. બીજે દિવસે બ્રાહ્મણે તુલસીક્યારામાં જોયું, તુલસીની ડાળીઓમાંથી મોતીની દોરીઓ લટકતી હતી.

બ્રાહ્મણે મોતી ઉતારીને ત્યાંના શેઠને આપ્યું. નાગરશેઠને તેણે આપેલાં મોતી કરતાં વધુ પાણીવાળાં મોતી પાછાં મળ્યાં, તેથી શેઠ ખૂબ જ ખુશ થયા અને તેની પુત્રી માટે તે મોતીઓનો હાર બનાવડાવ્યો. એક દિવસ નાગરશેઠની એક છોકરી ત્યાં રાજા સાથે રમવા ગઈ. છોકરીનો હાર જોઈને રાજકુમારી ઊભી થઈ ગઈ. રાજકુમારી રાજા પાસે ગઈ અને હાર માંગ્યો.

છોકરીની જીદ પુરી કરવા રાજાએ નાગરશેઠને બોલાવીને દીકરીનો હાર માંગ્યો. શેઠે કહ્યું : મહારાજ ! મારી દીકરીને તે હાર ગમે છે તેથી તે તેને આપશે નહીં. જો તમને એવો હાર જોઈતો હોય તો બ્રાહ્મણ ત્યાં જાય. મને આ મોતી ત્યાંથી જ મળ્યા છે.

રાજા બ્રાહ્મણના ઘરે ગયા. જ્યારે મેં તુલસીને જોઈ, માત્ર મોતી! આ જોઈને રાજાની મનોવૃત્તિ બગડી ગઈ. રાજાએ નોકરને આદેશ આપ્યો કે, 'આ બધો સામાન આજે જ મહેલમાં લઈ જા!' આ રીતે રાજાએ પોતાના સ્વાર્થ માટે રાંક બ્રાહ્મણના પૈસા ચોર્યા.

બીજે દિવસે રાજા તુલસી પાસે મોતી ખરીદવા ગયા... પણ આ શું છે! તેના હાથ તરત જ રાજાની જેમ થીજી ગયા! રાજાને બૂમ પાડી. રાની દોડતી આવી. રાણી રોકાઈ ત્યારે તેના હાથ પણ અટકી ગયા! આખા રાજભવનના લોકો ડરી ગયા.

હવે આપણે શું કરવું ? છેવટે રાજાએ બ્રાહ્મણને બોલાવ્યો. એક બ્રાહ્મણ આવ્યો અને તેને સ્પર્શ કર્યો અને તરત જ રાજા અને રાણી તેમના હાથમાંથી મુક્ત થયા. રાજા વાછરડાં પાછા ફર્યા.

બ્રાહ્મણને ત્યાં મોતી મળતા રહ્યા. બ્રાહ્મણે તેના બંને છોકરાઓને વિદેશથી પાછા મોકલ્યા અને કહ્યું: 'હવે અમારું જીવન સમાપ્ત થઈ ગયું છે. આજે નથી આવતી કાલે. શરીર પર વિશ્વાસ ન કરો. જુઓ, તેને ત્રણ ભાગમાં વહેંચો, બે ભાગ લો અને એક ભાગ તમારી બહેનને આપો.'

દિવસ વીત્યો અને બ્રાહ્મણ મૃત્યુ પામ્યો. એક દિવસ મોટા છોકરાની વહુએ મને ઠપકો આપ્યો, 'તારી બહેન ત્રીજો ભાગ લે છે, અહીં જ રહે અને મને રોટલી આપજે! આ મારાથી ન થઈ શકે. જો તમારે ત્રીજો ભાગ જોઈએ છે, તો તેને બાજુ પર રાખો!

ભાભીના આ શબ્દોથી બહેનને ખૂબ દુઃખ થયું. બહેન અલગ રહેતી હતી. નિયમિત નિયમ મુજબ, તે ચકલા તોડશે, મહેમાનનું સ્વાગત કરશે અને ભગવાનની આરતી કરશે.

એક દિવસ તેને તાવ આવ્યો. ભાઈઓએ વિચાર્યું, 'હું મારી બહેનને મળ્યાને ઘણો સમય થઈ ગયો, ચાલો આજે મળીએ.' બંને ભાઈઓ મળવા આવ્યા. જ્યારે તેઓએ આવીને તેમની બહેનની લાશ જોઈ તો બંને ભાઈઓ રડવા લાગ્યા.

બહેન સતી હતી. ધર્મરાજના દૂત તેનો જીવ લઈને ચાલવા લાગ્યા. પાછળથી વૈતરણી નદી આવી. બહેને ગાયનું દાન કર્યું હતું, પછી એક ગાય આવી. તેણે ગાયની મદદથી વૈતરણી નદી તરવી. આગળ જતાં તે ગોખરુ જંગલમાંથી પસાર થયો.

જોડી બહેને દાનમાં આપી એટલે બહેનને જોડી મળી. તેણે એક જોડી પહેરીને ગોખરુ જંગલ પાર કર્યું. આગળ જતાં ગરમ અંગારા વરસવા લાગ્યા. છત્રી બહેને દાનમાં આપી એટલે બહેનને છત્રી મળી અને સૂરજ આથમી ગયો.

બહેને ભોજન આપ્યું. તેથી બહેનને ભોજન મળ્યું. એક જ્વલંત લોખંડનો થાંભલો આગળ આવ્યો. બહેને કપડાંનું દાન કર્યું હતું એટલે કપડાં વીંટાળ્યા હતા. એને બદલે બહેન ધર્મરાજની સભામાં આવ્યા.

ધર્મરાજ તેની બહેનના પુસ્તકો તપાસવા લાગ્યો. બધી પ્રતિજ્ઞાઓ પૂરી થઈ પણ ધર્મરાજની પ્રતિજ્ઞા પૂરી ન થઈ! ધર્મરાજ કહે : 'તમે મારી પ્રતિજ્ઞા લીધી નથી, માટે તમે મૃત્યુભૂમિમાં પાછા જાઓ છો !' બહેન કહે : 'તમે તમારી પ્રતિજ્ઞા કેવી રીતે લઈ શકો?'

ધર્મરાજે કહ્યું: 'મારો ઉપવાસ છ મહિનાનો છે. વ્રત કોઈપણ દિવસે લઈ શકાય છે. મારા નામે ધીનો દીવો કરો. તે હાથમાં અનાજનો ઘડો લઈને મારી વાત સાંભળી રહ્યો છે. જો તમે વાર્તાકાર નથી, તો ઝડપી. છ મહિના પૂરા થવા પર ઉપવાસ તોડ્યા. એક વાંસની ટોપલી, ઘણી જુવાર, લાલ કપડાનો ટુકડો, એક જોડ કપડા, એક છત્રી, એક ફાનસ, એક જોડ ચંપલ, ઘણા બધા સાચા મોતી, ઘણી બધી ભારે હોડીઓ અને એક સીડી અને બે સોનાની મૂર્તિઓ દાનમાં આપી. સુપ્રા વિજ્ઞાનને જાણવું જોઈએ, જો બધા નહિ, તો બને તેટલા. ધી ને

મીઠુ કરી તેના ચાર ભાગ કરો. એક ગોવાળ ખાય, બીજો બ્રાહ્મણ, ત્રીજો બાળક રમતા અને ચોથો ગૃહસ્થ.'

બહેને કહ્યું- તમારા આદેશ મુજબ! અહીંના સ્મશાનમાં લોકો અગ્નિ પ્રગટાવતા હતા. તે જ સમયે લક્ષ્મીજી ડોશીના રૂપમાં ત્યાં આવ્યા અને કહેવા લાગ્યા. તો મારે સતીનો ચહેરો જોવો છે!

લોકોએ કહ્યું : 'મા! તમે મૃતકોમાં શું જુઓ છો?'

દોશીએ ના કહ્યું છતાં તે મૃતક પાસે ગયો. ચહેરા પર કપડું ફેરવવાથી અને હાથ ખસેડવાથી મૃતદેહ જીવંત થઈ ગયો અને સતી જીવંત થઈ. લોકોને નવાઈ લાગી. ભાઈઓ વચ્ચેના મતભેદો અદૃશ્ય થયા ન હતા. બધા ડોશીની પાછળ ગયા. ભાઈઓ બહેન અને ડોશીમાને લઈને ઘરે ગયા.

બહેન કહે: હું જઈશ ત્યારે મારી સાથે લઈ જઈશ, ઠીક છે? થોડા દિવસો પછી મારી બહેન બીમાર પડી. ધર્મરાજના દૂત તેમને મળવા આવ્યા. બહેન મરી ગઈ! ડોશીમાને પણ સાથે લઈ ગયા. અચાનક ઘરમાં લાઈટો ગઈ.

કુમકુમના પગ પડી ગયા. પર્વના સાથીદારો સંપૂર્ણ છે. હવે બધા સમજી ગયા કે બહેન ખરેખર સ્વર્ગમાં ગયા છે! ધર્મરાજે તેની બહેનને આપેલું વચન સાચું પડ્યું.